TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 10. novembrī *

Lieta C-432/03

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2003. gada 10. oktobrī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv A. Kaeiross [*A. Caeiros*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Portugāles Republiku, ko pārstāv L. Fernandešs [*L. Fernandes*], pārstāvis, kam palīdz N. Ruiss [*N. Ruiz*], *advogado*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — portugāļu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents) un E. Juhāss [*E. Juhász*],

ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 9. jūnijā,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 8. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, saskaņā ar 17. pantu Vispārējos pilsētbūvniecības noteikumos (*Regulamento Geral das Edificações Urbanas*), kas pieņemti ar 1951. gada 7. augusta Likumu Nr. 38/382 (1951. gada 7. augusta *Diário do Governo, série I*, Nr. 166, 715. lpp.; turpmāk tekstā — "Likums"), neatzīstot citu dalībvalstu atbilstības pārbaudes procedūrā izdotus no citām dalībvalstīm importētu polietilēna cauruļu atbilstības sertifikātus un par šādu pasākumu neinformējot Komisiju, Portugāles Republika nav izpildījusi pienākumus,

ko tai uzliek EKL 28. un 30. pants, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 13. decembra Lēmuma Nr. 3052/95/EK, ar ko nosaka informācijas apmaiņas procedūru par valsts pasākumiem, atkāpjoties no preču brīvas aprites principa Kopienā (OV L 321, 1. lpp.), 1. pants un 4. panta 2. punkts.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīva 89/106/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz būvizstrādājumiem (OV 1989, L 40, 12. lpp.) ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1993. gada 22. jūlija Direktīvu 93/68/EEK (OV L 220, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 89/106"), saskaņā ar tās 1. panta 1. punktu ir piemērojama būvizstrādājumiem, ciktāl uz tiem attiecas pamatprasības, kas noteiktas šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ietvertajiem būvdarbiem.

3 Saskaņā ar Direktīvas 89/106 1. panta 2. punktu ar jēdzienu "būvizstrādājums" šajā direktīvā ir jāsaprot "jebkurš ražojums, kas ir ražots, lai to pastāvīgi iekļautu būvdarbos, tostarp gan ēkās, gan inženiertehniskajos būvdarbos".

4 Atbilstoši šīs direktīvas 2. panta 1. punktam dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. pantā minētos ražojumus, kas paredzēti izmantošanai būvdarbos, var laist tirgū vienīgi tad, ja tie ir piemēroti paredzētajiem

mērķiem, tas ir, tiem piemīt tādi raksturlielumi, ka būvdarbi, kuros tos iekļauj, montē, izmanto vai ierīko, ja tie ir pareizi projektēti un būvēti, atbilst 3. pantā minētajām pamatprasībām, ja uz šādiem būvdarbiem attiecas noteikumi, kuros ietvertas šādas prasības.

5 Šīs direktīvas 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šīs pamatprasības ir izklāstītas tās I pielikumā kā mērķi. Minētās pamatprasības attiecas uz noteiktām būvdarbu iezīmēm tādās jomās kā mehāniskā pretestība un stabilitāte, drošība ugunsgrēka gadījumā, higiēna, veselība un vide, izmantošanas drošība, aizsardzība pret troksni, enerģijas taupīšana un siltuma saglabāšana.

6 Atbilstoši Direktīvas 89/106 4. panta 1. punktam ar jēdzienu "tehniskās specifikācijas" tajā ir jāsaprot standarti un tehniskie apstiprinājumi.

7 Šīs direktīvas 4. panta 2. punktā ir paredzēts — dalībvalstis uzskata, ka ražojumi ir piemēroti mērķiem, kam tie paredzēti, ja ar tiem var izpildīt būvdarbus, kuros tos izmanto, ja būvdarbi ir pareizi projektēti un būvēti atbilstoši 3. pantā minētajām pamatprasībām, un šiem ražojumiem ir EK zīme, kas norāda, ka tie atbilst attiecīgiem valstu standartiem, ar kuriem transponēti saskaņotie standarti, Eiropas tehniskajam apstiprinājumam vai valsts tehniskajām specifikācijām, kas minētas 3. punktā, ja trūkst saskaņoto specifikāciju.

8 Minētajā 3. punktā dalībvalstīm ir ļauts nosūtīt Komisijai to savu tehnisko specifikāciju tekstus, kuras tās uzskata par atbilstošām pamatprasībām, lai Komisija

varētu pārējām dalībvalstīm paziņot šīs valsts tehniskās specifikācijas, attiecībā uz kurām tiek prezumēts, ka tās atbilst pamatprasībām.

9 Direktīvas 89/106 6. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis savā teritorijā nekavē tādu ražojumu brīvu apriti, laišanu tirgū vai izmantošanu, kuri atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka šādu ražojumu izmantošanu mērķim, kam tie ir paredzēti, nekavē noteikumi vai nosacījumi, kurus izvirza valsts iestādes vai privātas organizācijas, kas darbojas kā valsts uzņēmums vai valsts iestāde un izmanto savu monopolstāvokli.

2. Dalībvalstis savā teritorijā tomēr ļauj laist tirgū ražojumus, uz kuriem neattiecas 4. panta 2. punkts, ja tie atbilst valsts normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas ir saskaņā ar Līgumu, līdz tam laikam, kad Eiropas tehniskās specifikācijas, kuras minētas II un III nodaļā, neparedz ko citu. [..]"

10 Šīs direktīvas 16. pantā ir paredzēts:

"1. Ja kādam konkrētam ražojumam nav 4. pantā definēto tehnisko specifikāciju, galamērķa dalībvalsts pēc pieprasījuma atsevišķos gadījumos uzskata ražojumu par atbilstošu valstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja tas izturējis testus un inspekciju, ko veikusi apstiprināta iestāde ražotājā dalībvalstī atbilstoši galamērķa dalībvalstī spēkā esošajām metodēm vai metodēm, ko minētā dalībvalsts atzinusi par līdzvērtīgām.

2. Ražotāja dalībvalsts informē galamērķa dalībvalsti, saskaņā ar kuras noteikumiem veicami testi un inspekcija, par iestādi, kuru tā paredzējusi apstiprināt šim mērķim. Galamērķa dalībvalsts un ražotāja dalībvalsts sniedz viena otrai visu vajadzīgo informāciju. Pēc šīs informācijas apmaiņas ražotāja dalībvalsts apstiprina šādi izraudzīto iestādi. Ja dalībvalstij ir bažas, tā pamato savu nostāju un informē Komisiju.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka izraudzītās iestādes cita citai sniedz visu vajadzīgo palīdzību.

4. Ja kāda dalībvalsts konstatē, ka apstiprinātā iestāde neveic testus un inspekciju atbilstoši valsts tiesību aktiem, tā ziņo par to dalībvalstij, kurā iestāde ir apstiprināta. Minētā dalībvalsts pieņemamā termiņā informē ziņotāju dalībvalsti par šajā sakarā paveikto. Ja ziņotāja dalībvalsts neuzskata, ka paveiktais ir pietiekams, tā var aizliegt attiecīgo ražojumu laist tirgū un izmantot vai var attiecināt uz to īpašus nosacījumus. Par to tā informē pārējās dalībvalstis un Komisiju."

11 Lēmuma Nr. 3052/95 1. pantā ir noteikts:

"Ja dalībvalsts veic pasākumus, lai nepieļautu kāda konkrēta citā dalībvalstī likumīgi izgatavota vai izplatīta ražojuma modeļa vai tipa brīvu apriti vai laišanu tirgū, tā attiecīgi paziņo Komisijai, ja šā pasākuma tiešas vai netiešas sekas ir:

— vispārējs šo preču aizliegums,

— atteikšanās atļaut laist šīs preces tirgū,

— attiecīgā ražojuma modeļa vai tipa pārveide, pirms to laiž vai tam ļauj atrasties tirgū,

vai

— preču izņemšana no tirgus."

12 Lēmuma Nr. 3052/95 3. panta 2. punktā ir paredzēts, ka šis paziņošanas pienākums cita starpā neattiecas uz pasākumiem, kas veikti tikai Kopienas veikto pasākumu saskaņošanas dēļ, un pasākumiem, par kuriem Komisijai ir paziņots saskaņā ar īpašiem noteikumiem.

13 Šī lēmuma 4. panta 1. un 2. punktā ir noteikts, ka paziņošana, kas minēta 1. pantā, ir jāveic pietiekami detalizēti, kā arī skaidrā un saprotamā veidā un ka būtiskā informācija ir jādara zināma 45 dienu laikā no pasākuma pieņemšanas datuma.

Valsts tiesiskais regulējums

14 Saskaņā ar Likuma 17. pantu tādu jaunu materiālu vai metožu izmantošanai būvniecībā, kam trūkst oficiālas specifikācijas un kas nav bijuši pietiekami izmantoti praksē, iepriekš ir jāsaņem Valsts būvdarbu ministrijas Valsts civilās inženierijas laboratorijas (*Laboratório Nacional de Engenharia Civil*, turpmāk tekstā — "*LNEC*") atzinums.

15 Saskaņā ar Valsts būvdarbu ministrijas rīkojumiem, kas izdoti 1970. gada 2. novembrī (1970. gada 10. novembra *Diário do Governo, série II*, Nr. 261, 7834. lpp.) un 1971. gada 7. aprīlī (1971. gada 19. aprīļa *Diário do Governo, série II*, Nr. 91, 2357. lpp.), ūdens apgādes tīklā var izmantot tikai tādus plastmasas materiālus, kurus par atbilstošiem ir atzinusi *LNEC*.

Pirmstiesas procedūra

16 2000. gada aprīlī Komisija no kāda Portugāles uzņēmuma saņēma sūdzību, kurā minēts, ka uzraudzības iestāde, sabiedrība *Empresa Pública de Águas Livres de Lisboa SA* (turpmāk tekstā — "*EPAL*"), tai atteikusies izdot vajadzīgo atļauju no Itālijas un Spānijas importētu polietilēna cauruļu *PEX* ierīkošanai būves cauruļu sistēmā, jo *LNEC* nebija šīs caurules atzinusi par atbilstošām. Sūdzību iesniegušais

uzņēmums vērsās pie *LNEC*, lūdzot to izdot apliecinājumu tās rīcībā esošo ārvalstu sertifikātu atzīšanai.

17 Ar 2000. gada 26. maija vēstuli *LNEC* uzņēmumam, kas iesniedzis sūdzību, paziņoja, ka tā lūgums izdot apliecinājumu par *Istituto Italiano dei Plastici* (turpmāk tekstā — "*IIP*") izsniegtā sertifikāta atzīšanu tiek noraidīts, jo *IIP* nav ne Eiropas būvtehniskās standartizācijas savienības (*Union européenne pour l'agrément technique dans la construction*, turpmāk tekstā — "*UEATC*"), ne citu organizāciju, ar kurām *LNEC* attiecīgajā jomā ir noslēgts sadarbības līgums, locekle.

18 Ar 2000. gada 12. septembra brīdinājuma vēstuli Komisija informēja Portugāles Republiku par to, ka, saskaņā ar Likuma 17. pantu pakļaujot no citām dalībvalstīm importētas polietilēna caurules atbilstības pārbaudes procedūrai, neatzīstot citās dalībvalstīs izdotus atbilstības sertifikātus un neziņojot par šo pasākumu Komisijai, tā nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 28. un 30. pants, kā arī Lēmuma Nr. 3052/95 1. pants un 4. panta 2. punkts.

19 Uzskatīdama Portugāles iestāžu sniegto atbildi par nepietiekamu, Komisija ar 2001. gada 16. maija vēstuli nosūtīja šai dalībvalstij argumentētu atzinumu, aicinot veikt vajadzīgos pasākumus šī atzinuma izpildei divu mēnešu termiņā pēc tā paziņošanas.

20 Nebūdama apmierināta ar Portugāles iestāžu sniegto atbildi, Komisija cēla šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu, kas balstīts uz EKL 28. un 30. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

21 Komisija vispirms norāda, ka, lai gan attiecīgās caurules ir "būvizstrādājumi" Direktīvas 89/106 izpratnē, uz tām neattiecas saskaņotie standarti direktīvas 4. panta izpratnē. Šīs direktīvas 16. pantā paredzētā īpašā procedūra šajā lietā nav piemērojama tāpēc, ka, pirmkārt, attiecīgajām caurulēm Portugālē nav pastāvējusi tehniskā specifikācija un, otrkārt, divās attiecīgajās dalībvalstīs spēkā esošās sertifikācijas un apstiprinājuma piešķiršanas metodes nav bijušas ne vienādas, ne līdzvērtīgas. Normas, kas Portugālē pieņemtas attiecībā uz minētajām caurulēm, tādējādi ir jāizvērtē uz EKL 28. un 30. panta pamata.

22 Atbilstības pārbaudes procedūra, kurai saskaņā ar Likuma 17. pantu ir pakļauta no citām dalībvalstīm importētu polietilēna cauruļu izmantošana, faktiski ir pasākums ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību. Portugāles iestādes nav norādījušas iemeslus, kuru dēļ attiecīgās caurules nenodrošina tādu pašu cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības līmeni, kāds noteikts Portugāles tiesiskajā regulējumā.

23 Saskaņā ar judikatūru preču brīvas aprites jomā Portugāles iestādēm esot jāatzīst sertifikāti, ko izdevušas citu dalībvalstu sertifikācijas iestādes, kuru tiesības sertificēt attiecīgās preces, kaut arī tās nav *UEATC* locekles, atzīst citas dalībvalstis. Ja Portugāles iestādēm trūka informācijas par tiesību kontekstu, uz kā pamata *IIP* bija izdevusi sertifikātu, tās varēja šo informāciju iegūt no Itālijas iestādēm.

24 Turklāt attiecībā uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības mērķi esot nesamērīgi noraidīt cauruļu atbilstības atzīšanu, apgalvojot, ka cauruļu sistēmu atbilstību nosaka vienīgi *LNEC*.

25 Katrā ziņā, lai administratīva iepriekšējas atļaujas izdošanas sistēma būtu attaisnojama pat tad, ja ar to tiek ieviestas atkāpes no pamatbrīvībām, tai jābūt balstītai uz objektīviem, nediskriminējošiem kritērijiem, kas ir iepriekš zināmi un kas nosaka robežas valsts iestāžu izvērtēšanas pilnvaru izmantošanai, lai tās nevarētu izmantot patvaļīgi.

26 Portugāles valdība apgalvo, ka attiecīgās valsts normas ir paredzētas, tikai lai īstenotu Direktīvas 89/106 2. pantu, ar kuru dalībvalstīm ir uzlikts pienākums garantēt, lai būvizstrādājumi tiktu laisti tirgū tikai tad, ja to izmantošana būvdarbos, kuriem tie paredzēti, nodrošina to atbilstību šīs direktīvas I pielikumā minētajām pamatprasībām.

27 Tā kā uz attiecīgajām caurulēm neattiecās ne saskaņotie standarti vai Eiropas tehniskais apstiprinājums, ne Kopienas līmenī atzīta valsts tehniskā specifikācija, Portugāles Republikai esot bijušas tiesības tām piemērot tādu atbilstības pārbaudes procedūru, kāda paredzēta Likuma 17. pantā.

28 Attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas Direktīva 89/106, princips, saskaņā ar kuru dalībvalsts nevar pieprasīt veikt tādas pārbaudes vai testus, kas jau ir veikti citā dalībvalstī, īstenojas šīs direktīvas 16. pantā paredzētajā īpašajā atbilstības kontroles procedūrā. Tomēr šajā lietā Itālijas Republika kā ražotāja valsts šo procedūru nav izmantojusi.

29 Tā kā *LNEC* nevarēja sadarboties ar *IIP*, tā, nepārkāpjot Direktīvas 89/106 16. pantu, nevarēja atzīt caurules par atbilstošām tikai uz *IIP* izdota sertifikāta pamata. Ja šajos apstākļos sertifikāts tiktu atzīts, tas faktiski radītu principu, ka ir jāatzīst visi sertifikāti neatkarīgi no tā, kāda iestāde tos ir izdevusi, un neskatoties uz garantijām attiecīgo preču piemērotībai, kā arī kontroles mehānismiem un to pietiekamību.

30 Visbeidzot, sistēma, kas izveidota uz cauruļu sistēmu atbilstības pārbaudes pamata, neradot nenovēršami lielākus šķēršļus cauruļu tirdzniecībai starp Portugāli un citām dalībvalstīm kā atsevišķu cauruļu atbilstības pārbaudes sistēma. Būvniecības drošības garantija faktiski nevarot tikt nodrošināta, pārbaudot tikai atsevišķas caurules.

Tiesas vērtējums

31 Pirms tiek izvērtēta saskaņā ar Likuma 17. pantu piemērojamās atbilstības pārbaudes procedūras saderība ar EKL 28. un 30. pantu, jānoskaidro, vai — kā to apgalvo Portugāles valdība — Portugāles Republika šo procedūru piemēroja, tikai lai izpildītu pienākumus, ko tai uzliek Direktīva 89/106.

32 Direktīvas 89/106 pamatmērķis ir novērst šķēršļus tirdzniecībai, izveidojot nosacījumus, saskaņā ar kuriem Kopienā var notikt brīva būvizstrādājumu tirdzniecība. Šim nolūkam tajā ir precizētas pamatprasības būvēm un būvdarbiem, kuros tiek izmantoti būvizstrādājumi; šīs pamatprasības īsteno ar saskaņoto standartu, valsts transpozīcijas standartu, Eiropas tehnisko standartu un Kopienas līmenī atzītu valsts tehnisko specifikāciju palīdzību. Atbilstoši Direktīvas 89/106 6. panta 1. punktam dalībvalstis savā teritorijā nekavē tādu ražojumu brīvu apriti, laišanu tirgū vai izmantošanu, kuri atbilst šīs direktīvas noteikumiem.

33 Lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka uz attiecīgajām caurulēm, kas ir "būvizstrādājumi" Direktīvas 89/106 izpratnē, neattiecas ne saskaņotie standarti vai Eiropas tehniskie standarti, ne Kopienas līmenī atzīta valsts tehniskā specifikācija šīs direktīvas 4. panta 2. punkta izpratnē.

34 Taču attiecībā uz būvizstrādājumiem, uz kuriem neattiecas Direktīvas 89/106 4. panta 2. punkts, tās 6. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis savā teritorijā ļauj tos laist tirgū, ja tie atbilst valsts tiesību normām, kas atbilst EK līgumam, līdz tam laikam, kad Eiropas tehniskās specifikācijas paredzēs ko citu.

35 Tādējādi Direktīva 89/106 apliecina, ka dalībvalsts tāda būvizstrādājuma, uz kuru neattiecas Kopienas līmenī saskaņota vai atzīta tehniskā specifikācija, laišanai tirgū savā teritorijā var piemērot tikai tādas valsts normas, kas atbilst pienākumiem, kuri izriet no Līguma, it īpaši preču brīvas aprites principa, kas ietverts EKL 28. un 30. pantā.

36 Taisnība, ka Direktīvas 89/106 16. pantā ir paredzēta īpaša procedūra, saskaņā ar kuru būvizstrādājums, kas izgatavots kādā dalībvalstī un kam nav Kopienas līmenī saskaņotas vai atzītas tehniskās specifikācijas, galamērķa dalībvalstī ir jāuzskata par atbilstošu šajā valstī spēkā esošajām tiesību normām, ja tas ir izturējis testus un inspekciju, ko veikusi apstiprināta iestāde ražotājā dalībvalstī atbilstoši galamērķa dalībvalstī spēkā esošajām metodēm vai metodēm, ko tā atzinusi par līdzvērtīgām.

37 Atbilstoši šai īpašajai procedūrai galamērķa dalībvalstij un ražotāja dalībvalstij savā starpā ir jāapmainās ar visu nepieciešamo informāciju, lai ražotāja dalībvalsts varētu šim nolūkam apstiprināt kādu iestādi. Ja dalībvalstij rodas kādas bažas, tai ir jāpamato sava nostāja un par to jāinformē Komisija atbilstoši Direktīvas 89/106 16. panta 2. punktam.

38 Tomēr Direktīvas 89/106 16. pantā nav regulēta situācija, kad uzņēmējs ir importējis būvizstrādājumu, kuram nav Kopienas līmenī saskaņotas vai atzītas tehniskās specifikācijas, bet ražotāja dalībvalsts nav norādījusi galamērķa dalībvalstij iestādi, kuru tā ir apstiprinājusi vai nodomājusi apstiprināt šajā sakarā.

39 Turklāt dalībvalsts, uz kuru attiecas minētā procedūra, rīcības trūkums pats par sevi nevar attaisnot preču brīvas aprites ierobežojumu, ar kuru saskaras uzņēmējs, izmantojot attiecīgo preci citā dalībvalstī.

40 No tā pretēji Portugāles valdības apgalvotajam izriet, ka direktīvas 16. pantā paredzētā īpašā procedūra neizslēdz, ka tādas atbilstības pārbaudes iestādes kā *LNEC* atteikšanos atzīt citas dalībvalsts atbilstības pārbaudes iestādes izdotu sertifikātu atbilstības pārbaudes procedūrā, ko veic saskaņā ar Likuma 17. pantu un 1970. un 1971. gada ministrijas rīkojumiem, var izvērtēt uz EKL 28. un 30. panta pamata.

41 Šajā sakarā jānorāda, ka prasība preci iepriekš atzīt par atbilstošu, apliecinot tās piemērotību noteiktam izmantošanas veidam, kā arī šajā sakarā atteikums atzīt citā dalībvalstī izdotus sertifikātus ierobežo pieeju tirgum dalībvalstī, kurā preces tiek importētas, un tādējādi ir jāuzskata par pasākumu ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē (šajā sakarā skat. Tiesas 2003. gada 8. maija spriedumu lietā C-14/02 *ATRAL, Recueil*, I-4431. lpp., 62. un 63. punkts).

42 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šādu pasākumu var attaisnot tikai EKL 30. pantā minēto vispārīgo interešu dēļ vai sakarā ar Tiesas judikatūrā nostiprinātajām imperatīvajām prasībām ar sevišķu nosacījumu, ka šis pasākums ir piemērots izvirzītā mērķa īstenošanai un nepārsniedz to, kas vajadzīgs tā sasniegšanai (skat. Tiesas 2002. gada 22. janvāra spriedumu lietā C-390/99 *Canal Satélite Digital, Recueil*, I-607. lpp., 33. punkts; Tiesas 2002. gada 20. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-388/00 un C-429/00 *Radiosistemi, Recueil*, I-5845. lpp., 40.–42. punkts, un Tiesas 2005. gada 8. septembra spriedumu lietā C-40/04 *Yonemoto*, Krājums, I-7755. lpp., 55. punkts).

43 Likuma 17. pantā noteiktās atbilstības pārbaudes procedūras mērķis ir nodrošināt būvēs un būvdarbos izmantojamo materiālu drošumu, un tādējādi tas kalpo arī cilvēku veselības un dzīvības aizsardzībai.

44 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka saskaņotu normu trūkuma gadījumā dalībvalstīm ir jāizvērtē, kādā līmenī tās nodrošina cilvēku veselības un dzīvības aizsardzību, kā arī prasība saņemt iepriekšēju atļauju attiecīgo preču laišanai tirgū (skat. Tiesas 1996. gada 27. jūnija spriedumu lietā C-293/94 *Brandsma, Recueil*, I-3159. lpp., 11. punkts).

45 Tomēr dalībvalsts ieviestu pasākumu nevar uzskatīt par tādu, kas nepārkāpj to, kas nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai, ja tas paredz atkārtotas pārbaudes, kas jau ir īstenotas citās procedūrās vai nu tajā pašā valstī, vai citā dalībvalstī (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Canal Satélite Digital*, 36. punkts).

46 Kā Tiesa jau ir lēmusi, kaut arī dalībvalsts var pakļaut preci, kas jau ir sertificēta citā dalībvalstī, jaunai pārbaudes un sertifikācijas procedūrai, dalībvalstu iestādēm tomēr ir jāveicina pārbaužu atvieglošana tirdzniecībā Kopienā. No tā izriet, ka tām nav tiesību bez vajadzības pieprasīt tehniskas vai ķīmiskas analīzes, laboratoriskas pārbaudes, ja šādas analīzes vai pārbaudes jau ir veiktas citā dalībvalstī un ja to rezultāti ir šo iestāžu rīcībā vai pēc to pieprasījuma var tikt nodoti to rīcībā (Tiesas 1981. gada 17. decembra spriedums lietā 272/80 *Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten, Recueil*, 3277. lpp., 14. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā *Brandsma*, 12. punkts, un 1998. gada 17. septembra spriedums lietā C-400/96 *Harpegnies, Recueil*, I-5121. lpp., 35. punkts).

47 Lai precīzi izpildītu šo pienākumu, ir nepieciešama aktīva rīcība no valsts iestādes puses, kurai iesniegts preces atbilstības atzīšanas pieprasījums vai lūgums atzīt citas dalībvalsts atbilstības pārbaudes iestādes izdotu sertifikātu. Turklāt šāda aktīva rīcība vajadzības gadījumā ir jāveic arī iestādei, kura izdevusi sertifikātu, un dalībvalstu pienākums šajā sakarā ir nodrošināt, lai kompetentās atbilstības pārbaudes iestādes savstarpēji sadarbotos nolūkā atvieglot procedūras, kas jāveic, lai iegūtu pieeju vietējam tirgum dalībvalstī, kurā tiek importētas preces.

48 Šajā lietā *LNEC* atteicās atzīt *IIP* izdotu sertifikātu tāpēc, ka šī organizācija nebija *UEATC*, kuras locekle bija *LNEC*, biedre un nebija noslēgusi nevienu sadarbības līgumu attiecīgajā nozarē. No lietas materiāliem izriet, ka *LNEC* nav ne lūgusi uzņēmumu, kas iesniedzis sūdzību, sniegt tā rīcībā esošo informāciju, kas būtu *LNEC* ļāvusi novērtēt *IIP* izdotā sertifikāta būtību, ne, lai iegūtu šo informāciju, sazinājusies ar *IIP*.

49 Taču, saskaņā ar Likuma 17. pantu nosakot, ka attiecīgo preču izmantošanai ir jāveic atbilstības pārbaudes procedūra, tajā neatzīstot citas dalībvalsts atbilstības pārbaudes iestādes izdotu sertifikātu un nelūdzot ne uzņēmumu, kas iesniedzis sūdzību, ne minēto iestādi sniegt nepieciešamo informāciju, Portugāles iestādes nav izpildījušas savu sadarbības pienākumu, kas no citas dalībvalsts importētas preces atbilstības atzīšanas lūguma kontekstā izriet no EKL 28. un 30. panta.

50 Runājot par konkrētām prasībām, kas Portugālē noteica attiecīgo cauruļu atbilstības pārbaudi un kas saskaņā ar Portugāles valdības teikto esot plašākas par *IIP* tehniskajām prasībām, jānorāda, ka, lai administratīva iepriekšējas atļaujas izdošanas

sistēma būtu attaisnojama pat tad, ja ar to tiek ieviestas atkāpes no pamatbrīvībām, tai katrā ziņā jābūt balstītai uz objektīviem, nediskriminējošiem kritērijiem, kas ir iepriekš zināmi un kas nosaka robežas valsts iestāžu izvērtēšanas pilnvaru izmantošanai, lai tās nevarētu izmantot patvaļīgi (iepriekš minētais spriedums lietā *Canal Satélite Digital*, 35. punkts).

51 Taču tāpēc vien, ka Likuma 17. pantā ir paredzēts tikai tas, ka jaunu materiālu vai metožu izmantošanai būvniecībā, kam trūkst oficiālas specifikācijas un kas nav bijuši pietiekami izmantoti praksē, iepriekš ir jāsaņem *LNEC* atzinums, šī norma neatbilst šīm prasībām.

52 Tādējādi, paredzot attiecīgajām caurulēm tādu atbilstības pārbaudes procedūru kā Likuma 17. pantā, Portugāles tiesiskais regulējums neatbilst samērīguma principam un tāpēc ir pretrunā ar EKL 28. un 30. pantu.

53 Tādējādi pirmais Komisijas celtais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu, kas balstīts uz Lēmuma Nr. 3052/95 1. panta un 4. panta 2. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

54 Komisija apgalvo, ka *EPAL* atteikums atzīt preces par atbilstošām bez *LNEC* izdota sertifikāta un pēdējās atteikums atzīt *IIP* izdotu sertifikātu kopīgi veido tādu "pasākumu" Lēmuma Nr. 3052/95 nozīmē, par ko Komisijai jāpaziņo 45 dienu laikā pēc tā pieņemšanas.

55 Portugāles valdība iebilst, ka no Lēmuma Nr. 3052/95 3. panta 2. punkta izrietot, ka šāds paziņošanas pienākums nav piemērojams pasākumiem, kas veikti, tikai lai piemērotu saskaņotas Kopienu normas. Atsakoties atzīt *IIP* izdoto sertifikātu par līdzvērtīgu valsts atbilstības apstiprinājumam, Portugāles Republika esot tikai izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīva 89/106.

Tiesas vērtējums

56 Lēmuma Nr. 3052/95 1. pantā ir paredzēti pasākumi, ar kuriem dalībvalsts kavē citā dalībvalstī likumīgi izgatavotu un izplatītu preču brīvu apriti.

57 Ar jēdzienu "pasākums" Lēmumā Nr. 3052/95 tiek saprasti visi dalībvalsts veiktie pasākumi, izņemot tiesu nolēmumus, kuri ierobežo citā dalībvalstī likumīgi izgatavotu un izplatītu preču brīvu apriti, neatkarīgi no to formas vai iestādes, kas izlēmusi tos veikt (iepriekš minētais spriedums lietā *Radiosistemi*, 68. punkts).

58 Tā kā *EPAL* un *LNEC* atbilstoši Likumam un 1970. gada 2. novembra un 1971. gada 7. aprīļa ministrijas rīkojumiem pieņemtie lēmumi tiešām aizliedz izmantot attiecīgās caurules, tie ir uzskatāmi par "pasākumiem" Lēmuma Nr. 3052/95 1. panta izpratnē.

59 Kā norādīts iepriekš 31.–35. punktā, tas nav Direktīvā 89/106 paredzēts pasākums. Pretēji Portugāles Republikas apgalvotajam uz attiecīgo pasākumu tādējādi

neattiecas Lēmuma Nr. 3052/95 3. panta 2. punktā paredzētais izņēmums no gadījumiem, kuros jāveic paziņošana.

60 Nepaziņojot Komisijai par šādu pasākumu 45 dienu laikā, Portugāles Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Lēmums Nr. 3052/95.

61 Tādējādi arī otrais Komisijas iebildums ir pamatots.

62 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, jāatzīst, ka, saskaņā ar Likuma 17. pantu neatzīstot atbilstības pārbaudes procedūrā citā dalībvalstī izdotus no citām dalībvalstīm importētu polietilēna cauruļu atbilstības sertifikātus un par šādu pasākumu neinformējot Komisiju, Portugāles Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 28. un 30. pants, kā arī Lēmuma Nr. 3052/95 1. pants un 4. panta 2. punkts.

Par tiesāšanās izdevumiem

63 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums nav labvēlīgs, jāpiespriež Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) saskaņā ar 17. pantu Vispārējos pilsētbūvniecības noteikumos, kas pieņemti ar 1951. gada 7. augusta Likumu Nr. 38/382, neatzīstot atbilstības pārbaudes procedūrā citā dalībvalstī izdotus no citām dalībvalstīm importētu polietilēna cauruļu atbilstības sertifikātus un par šādu pasākumu neinformējot Eiropas Kopienu Komisiju, Portugāles Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 28. un 30. pants, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 13. decembra Lēmuma Nr. 3052/95/EK, ar ko nosaka informācijas apmaiņas procedūru par valsts pasākumiem, atkāpjoties no preču brīvas aprites principa Kopienā, 1. pants un 4. panta 2. punkts;

2) Portugāles Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]